

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De eucharistia - Cod. Ettenheim-Münster 284

[S.l.], [17. Jahrh.]

Arlus II.

[urn:nbn:de:bsz:31-130002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130002)

adeoq. et quide minister p' n' amieg Chri-
stalis sacerdos. q. 2. de requisitis extrinsecis ad
sacrificium missae.

Arlus II. De requisitis extrinsecis ad sacrificium missae.

Huius arli tres erunt sectiones, in 1^a de requi-
sitis maalibz altari calice p' in 2^a de ceremo-
niis, an et quomodo obligent, nec n' de defec-
tibus suppleendis p' in 3^a pro suppleto alias
habent n' dictas, necessaria t'n, ut de obli-
gatione celebrandi, de licentia missae inuicem
dicemus.

Sect: I.

De requisitis maalibz, Altari, et calice, et linteamentis p'.

242. Requisite maalibz ad S. missae sacrificium ministrum
aram, ara ornatum, S. vasa, et sacerdotis
vestimenta integimus: de his qo dicemus,
et i. de ministro: dicitur, minister sacerdotis

185
servitor ille, si sacerdoti ad altare respundet,
hic dicitur de sexu virili et non femina, ut
est in Rubr. p. i. tit. 6. h' ex q. cohi-
bendu de cohabitatione clericu et mulieru,
Can. sacras d. 23. Ut etm urgente ne-
cessitate potius nullq, qm femina sit adhibenda,
in qua re rigidissimi dicunt Itali et Hispani,
in Germania tamen et Belgis in quibusdam locis
paris est, ut monialis e choro l. altero
vicino loco respondere pot, ad altare tamen fe-
mina nullatenus admittenda est. ita quis.
Extra necessitatem sine ministro celebrare
Dres quibus dicunt mortale, putat tamen B.
Goddefridus Gurdysse satis esse celebrare
die festo sine ministro, qm inmittere, qd
veru arbitror, si alias precepto de audiendo
misa satisfacere non potest, ut em utruq, et
ministru adhibere et missa audire solum
de precepto Eulie, et hoc si non fortiq
est, certe illi equale est, ideo etm sine mi-
nistro qd voluerit celebrare, pot, melius tamen
faciet, si assumat ministru talem, qd et si non pot

respondere, p[ro]ut in u[er]edos p[ro]uocare,
lib[er]o defere p[ro] hoc p[ro]ut ab[er]t sacerdos.
p[ro]ut p[ro]ut facere p[ro]ut alig[er] n[on] e[st], ip[s]e
in uellet ab[er]t ex p[ro]ie celebrare, t[er]t[er]o
ut ip[s]e sacerdos repose[re] ministri p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e. Minister p[ro]p[ri]e unq[ue] in missa
p[ro]p[ri]e de iure nouo ex u[er]bi: de iure
antigo req[ui]rebant duo, in missa uero solenni
ministri s[un]t diacon[us] et subd[ia]c[on]i: nec altero p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e ip[s]os op[er]e e[st], q[ui]s decencia ab[er]t au-
lytos exq[ui]at.

243. Altari req[ui]situ[m] e[st] Altare sine q[ui]o n[on]q[ue] licitum
e[st] sacrificare, et sine eo extra extremam
necessitate sacrificiu[m] peragere mortale e[st] tra-
gum e[st] e[st] q[ui]s q[ui]s et uarias p[ro]p[ri]e
sanctioes. Et am altare p[ro]p[ri]e fixu[m]
uig[ue] planities g[er]era e[st] et op[er]a basi
ita ut sine ei[us] base amoveri n[on] p[ro]t,
altari portatile siue uiatiu[m] et itinera-
riu[m] q[ui] de loco in locu[m] transferri p[ro]t. Et
utruq[ue] altare ce[le]bratum ab Ep[iscop]o Abbate
ius mitra h[ab]e[re] l. altero p[ro]p[ri]e.

186
Sed nota qd plerumq ab Epis negat Abbatisq
facultas operandi altaria fixa, portabilia
vero ex usu et consuetudine licite legitime qse-
rant et qserare pot. Sicil etm amig
hic Disp. 23. sed. 12. ex Slogthro, qd qseras
altaris sit actio ordinis Epalis n am iuris-
dictionis, adeoq Epus electus et n qseratu
poe qidem alteri Epus qserato licia facere
qserandi sua altaria, in q seipse illa qse-
rare n poe. Et etm altare ee lapideu
aliis chrysmatis unctioe n qseren, ut
dij Can. altaria de Conse: d. 1. Nota
regij ut tota sit moles lapidea, p totum
ut crans superiat et ita qserere sit
suel hostia et parte maiore calicij
sit de lapide, dij am hoc pars lapidea
ara seu tabula, in qa regidenda q reli-
quia sancte cu noie Epi qserantis,
et sancti, cui altare dedicij, cu anno et
die qserationis, qj ut monet Pont fiale,
pbr solennitem et ee dieq l. festij;

putant in multi religias n' p'tinere ad
ecclesia' g'ferendis. Long' am' ille in g'ore
ligia g'dua, di' quadratum, q'd obliquari
d' parvo equide rotundo l. quadrato,
q' lapid' figillu' di'. Non d' altare
necesse ee quadrangulu', nec vers' oriente,
q'ia huius nulla lex p'ceptiva h'z, t'n ex
g'uet' d'ne hoc fit, et ideo si sine ingredo
hoc fieri n' p'vari oportet.

244. Violat' et exereq' altare fixu' trib' modis,
1.º p' pollucem Eulie, n' am' p' destructioe
Eulie, unde etm si Eulia fit a' p'ori destructa
si t'n altare destructu' n' fit retinet suam
g'ferat' altare: portabile etm altare q'ia
mobile e', probet' p' pollucem Eulie n'
polluit', et ideo eo in alio loco uti licet.
2.º Violat' altare p' diffractioem tate,
et nulla pars illig' se sola maneat satis
ampla ad recipiendu' p'ul' hostia' et
calice' fm maiore' p'iptem, et hoc etm

187
valet de ara portabli qd fultu p talem
fractioe violatur. Idem plerumq tenent
Mes si oia 4^{or} eius cornua fracta fuerint
esto etiam alias sat amplu spatium eet ad
tenenda hostia pul in calice, n' ite si unu
horu aut alteru cornu frangeret.

3° Violz altare fixu, si a stipite seu infe-
riori structura movez, atq si tota superior
mensa altaris fixi una cu ara operata
intra se clausa transfera, de uno loco in
aliu huc n' amitteret operatoe cu suare
docet Amig loc: cit. An am altaria sic
exerata, fultu et ea qm nqm operata fue-
rant operen, l. regerent, p hoc, qd sacerdos
sive bona sive mala fide super eo celebrat,
aliqui dixerunt qd sic, p longe junior et pro-
bleior negat, qm operas e' atq ordinis spali,
q' p hoc n' exerent, qd in ipso sive bona sive mala
fide celebrat. Putat etiam Sylvester an
liceat celebrare in altari portabli ex duobz
lapidibz insertis duobz lignis indice colligatis

adinstar libri q̄ claudi et q̄eris pit,
ut in uno lapide hostia in altero calix
collocet. et Adet Aring n̄ḡwe q̄a sic
recederz a q̄ni Eulie q̄uetone, et sane
videz in tali casu idem accidere, ac si
idem sacerdos in eodm sacrificio de
uno altari in q̄o offeravit corp̄, au-
deret ad alteru altare in q̄o offeraret
sanguine q̄a 2^olx ille lapis ⁱⁿ q̄o utro
uno ponerz hostia in altero inu' oqi-
valet 2^olxii altari, hoc am facere n̄
licet, sicut altare s̄q̄cat crucem,
Dy am sacrificaty e' in una Cruce,
q̄onit q̄o et ip̄s imolari in uno lapide
q̄o. At hoc dubiu' tm e' speculativu' in
ptari salix duplx lapis n̄ offerabi.

245. Tertiu' requisitu' e' altari ornaty et ad
hunc necessia s̄t mappa triplex l. saltem
duplicata, quaru' superior tegat tota' sup̄s.

188
ficus altaris ite' cum, linc et mifiale
nec n' antijendiu, hoc poffremu' in arbitros
potiq' regiri p' ornate, qm' ex p'cepto
d' t' n' p' aliunde ornate n' p'it' rep'ndre
colori officii: cetera am' fub p'cepto vi-
deri regiri, et q'dem mapam f'p' altare
arbitror' faltem una ee neceffia' fub mor-
tali extra neceffitem extrema tu' p'p' scan-
dalu' ex huij' defectu, tu' q'ia defecto
ifta e' ois eulie p'p'eto, duplicatam
vero n' e' neceffia' nifi fub veniali, eoq'd
ex eig' defectu n' orig' scandalu' aliunde
etm' f' f'p'ema' mapam videq' altare in
publico falis ornate, q'ia t' rubricae tres
mapas p'ntent t' faltem duplicata n' erit
excufand' a veniali, q' una etm' f'mit ex-
tra neceffite, eoq'd fine eaa' f'ruat' q'ra
rubricas. vide in rubricis Mifal; §. 20.
Pnt am' mapa ifta ee alba n'ome' f'p'erior,
et q'dem ex lino, canopi, aut g'ofirio, n'
lana aut ferico, t' n' p' q'd defluit ex utraq'.

parte et in fronte sup antijendio pt
re holoserica, l. etm auto distincta, ex
superficie altaris am dt ee lineas.

Cruce regij fm quonore DD. hm publici,
et qdam fm plerq, et relinquenda in altari
etm qmo venerabile et exposito qd etm
fieri qfelo, qia rubrica nulla faciunt
encriptisem, tu n' damno p'rania nra
patria ubi exposito venerabili Cruce
hronij, maxie si in ipsa S. Hostia cruic
signu' prostaret. Notant am Dnes n'
inree, an in cruce pendeat crucifig l.
n' qia rubrica etm loquun' de cruce,
imo putant alij sufficere imagine B. Virg:
Pentis ante cruce, n' tu imagine Chri de-
ferentis cruce ad monte calvarie, qia hic
cruce n' poj, ut adoranda, nec prostata,
in ea Chri et crucifig s'nt crucifigend:
Nec etm inre ut dicit Amig loc: cit.

189
ex gasc, maa trux. la fil hie jita hie
lucita, nec ut ee nequie benedicta, qm
penuliaris eig benedictio ofigne in
pontificali, fultu mape altarib n dnt ee
nequie benedicta, qm in rubrica mitali
hoc requir, hoc em requir, ppter qreniam,
ut post Sylvestru docet Amicg loc. cit.
Et oino gfulendu e ut tu crux tu illa
mape benedicant.

Requir etm lumen ardens corey et duplex,
p tu sacerdos in nequie etm uti lucerna
ex oleo, candelas vero ex Sero n admittit
Suarz, s Amicg et Tamburing hoc licitu
dicunt in nequie: sacrificare sine oi
no lumine ex quipima e mortale, eo qd
quid nullas gentes unqm licitu fuerit sine igne
sacrificare. Requir etm mitali et
ut illd gnerere saltm totu Canone et licit
aligis fuerit memorito tota mitali drat
tu libru hie profante, et quida putant feb
mortali, quida feb venali, s qia leve periculu

ab eis haud est, ideo ad minus est veniale.
Sunt et alia altaris ornamenta ut Reliquia
lumen ad Sanctus, sed hoc sub peccato
non praecipitur, et hoc de ornamento altaris.
246. ^u *De regijs, s. l. Vasa altaris, quae sunt*
sequia: Calix, patena, corporale, palla,
purificatorium, et velum supra calicem.
Hae calice, patena, aut corporali proficere
sunt res mortales, et filio sine palla, pu-
rificatorio, aut velo, quicquid mortale
in de velo arbitror non esse nisi veniale,
sed etiam quod sub veniali requiritur palla
aut purificatorium, quorum sententia arbitror
problema, altera in dico tutiore; hoc est,
quia etsi in dictum defectu contingat quaedam
deflexio à quietudine et rubricis maxime si
deficiat palla, tamen non videtur haec deflexio esse gra-
vis, maxime cum purificatorio mentio in pon-
tificiali non fiat, velum autem videtur sub
maiori honeste requiri, rubrica vero palla

usu quoniam videant, hinc loqui ex sup-
posito qd nihil, adeoq, hinc ee directivats
qd faciendu, sicut, proin profatu defectum
n ee mortale, si hinc veniale valde pro-
ble e.

Hic am calix ee ex auro
l. argento, l. ad nimu stanno, sub stanno
aliqui querebant plumbe s aliqui regant, n
am ex are, cypro, l. aurichalco, qia
hac pte origine facile provocant nau-
seam, l. etm fomitu, nec ex vitro pte peri-
culu fractiois, nec ex ligno, qia l. san-
ginem imbibit, oia hoc hy in Cantu Calix
de Consec: d. i. ubi dicit: Ut Calix qui cupa-
tena si n ex auro oino ex argento fiat, si
qis am tal pauper e, saltem l. stanneum
calice beat, de are aut aurichalco n
fiat calix qia ob vini vitu origine
parit, nullu am in ligno aut vitro calices
qe in integrata st de cupa n de pede
calicis, qd ex quocq, maa fieri pnt ex-
cepto vitro, qia vas n militat pro pede,

venia
Religia
revento
hu Albi
is, qd f
palla
calicem
suspen
vile, ju-
ortale
caide
ut pta
arbitro
suo e,
qda
ame si
is ex qd
in ju-
m pte
vno pte

247. quia vitreae res pariter facile frangij.
Dicitur de cupis l. auris albedo integri sic,
nisi ab intra in aure, si quo in aure, admitti
et etiam ex dicta materia cuppa, quia tunc suo
dote non amplius militat, et hoc praxi non
prius multis locis est receptum; quod si cuppa
l. argentea l. stannea non requiritur in aureos
ut iterum germanicae praxi docet. Id quod
dicitur de calice etiam integri de patena:
ut ex videtur: Can. Att. Non tamen est necessarium
quod si calix sit aureus etiam aurea sit patena,
sed calici aureo potest licite inferri patena
stannea; ex alia autem materia calicem aut pa-
tenam hinc videtur fore dubio mortale: quia in
re gravata est l. Canonibus gratia.

Excursus calix et patena, quae sub gravi peccato
dantur ab Episcopo, Abbate, infulato l. alio pri-
vilegio hinc consecrato, nec sicut consecrata
et solum usum ut supra dicitur de altari, exe-
crantur inquam et nobiliter fractioe, quando nec
calix sanguine nec patena consecrata hostia
capere valet, ita ut dicitur Amicus loci ut:
et sacrilegi humani sanguinis aut feminis

191
effusioe, nam q̄ profane usu nec q̄ attritoe
auri q̄ deauran, q̄ia reliqa pars manet
operata, an am exirent q̄ nova deau-
raoe, aliq̄ iſomant, alii negant, et placet
negativa, ſicut em q̄ losem corpore et
purificatorio n̄ generat, q̄e in lotio
deaurati plane ſimilis vide, ita nec
deaurati calix aut patena, ſubiḡ tu
ſic diſt̄ḡ: ut ſi cupa ſit cuprea q̄ nova
deaurati violē, adeoq̄ de novo ſit ſpe-
randy calix n̄ am ſi cupa ſit argentea,
ſas e, q̄ia cuprea cupa aliter uti n̄ licet
niſi deaurata fuerit, unde ubi nova eig
e deaurati e novelt̄ novy calix, q̄d n̄
valet de calice argenteo l. ſtaanes, q̄i
ſive deauraty fuerit ſive n̄, ta licit̄ e,
et operatoe retinet. hoc de his.

De alijs co ut corpore, palla et purificatorio,
nota q̄ deant ee de lino, canyri aut goſ-
ſipis, ſaltem ex ea pte q̄a calice tangunt,
nulla tu ten prohibet q̄ia in extremitibz
his ſunt auro intexta p̄.

248. 5va recipitur et vestimenta sacerdotia
quae in quatuor sunt speciebus: Amicty
sive humerale, alba seu tunica,
cingulum, manipulus, stola, planeta
sive capula. In quatuor humerale et alba
ex iure tradito non scripto debent fieri
ex lino canari, gossipio, quodam etiam auro
et serico mixta in extremitatibus pincturae.
Cingulum est quatuor ex pascua, maa ad in-
gendum apta: sicut capula, stola, mani-
pulo nulla maa et donata modo sicut quatuor
ad munus sacerdotis, debent tamen ex decencia
hac tria esse eisdem coloris. Debent
praefata vestes res etiam cingulum esse be-
nedicta ab Episcopo vel Abbate infulato, quae
benedictio quando ita franguntur et laesunt
ut pristina forma non habent, nec amplius
adhiberi possunt ad usum, ad quem Eulie
benedictione fuerant destinatae, hinc
inferunt, quod si ex una alba una aut al-
tera humerale quatuor, ita si albo ro-
manica quatuor quatuorbeat roba adhiberi

192

benedictione, neq; ha vestes benedicunt, solo usu
sicut in fili de calice dictu e. Dat
etm ha vestes ee munda, ita ut mortale
peccet q; celebrat in valde imundis, nisi
forte in casu magne necessitatis. Cunctis
seng sine alba, stola, et Capula etm divim
sumptis sacrificare ee mortale, qd etm
aliqui de aliis vestib; dicunt, s; alii mitiq;
iudicant, etm ee veniale, sed lupo qm, tu
n uti humerali, cingulo s; manipulo, s;
excipiat humerale respu eoru q; eo caput
suo tegant, ut Trinitariani et Capu: respu
goru defectu humeralis putant mortale
qm sic potest oriri grave scandalu, s;
hoc n placet, legere em qd etm mortale
est, si illud n supra caput ponere, etm si
alias se illo induisset, et etm utriq; eadm
rao, potiq; excipere manipulu qm e' insigne
prioris maioris ordinis, et hinc seculi adhi-
benda e. Tertio etm sentia e' dicens:
has vestes sicut et pallas purificatoria
et corporalia postq; secl ad sacrificium

inferriebant, amplius ad usus profanos
adhibenda non esse, quia secundum Regulam 5.
Juris in 6. seculi. Deo dicatur, non ad usus
huc transferenda, sed tamen alii dicentes
eos quod haec vestes et nobilissimam fructuram
benedictione suam amittant, eas ad usus
huc sine peccato assumi possunt, sequeretur
quod rationabiliter tibi videbitur. Nota etiam quod de
Ciborio an debeat necessitas esse operatur
Dicitur alii negant, alii affirmant, Tu prope
affirmativa, quia et specialis eius benedictio
in Pontificali est, et eadem ratio eius in
patena esse videtur; cetera de vestibus papam
operire. c. 12. de Ceremoniis an et quomodo obligent
nec in de defectibus supplendis.

Sect: II.

De Ceremoniis, an et quomodo
obligent, nec in defectibus supplendis.

249. Quoniam in hoc sacramento totus mysterium in nostra salutis
pendit ut ait. D. in 3. p. q. 83. a. 4. ideo pro

193

ceteris facimus in maiori solennitate peragitur,
quod hinc, haec solennitas in variis ceremoniis
quae in missa exhibentur, parum significat et expli-
catis elegantibus traditur ab eodem S. D. loc. cit.
Nobis hic spectat videndum est, an et quomodo Ce-
remoniae obligent, utrumque an Ceremoniis obligatio
ex rubricis quae sunt quaedam manductio circa ea
quae in missa dicenda s. facienda sunt rubro
colore scribi solita: In quibus quaedam alia
sunt praecipua, et haec ex genere suo obligant
sub mortali, s. quia ex positivo Div. Ecliae
praecipio pullulant, s. quia ex legitima spectant
ubi in Eclia introducta sunt; alia rubrica
sunt solummodo directiva, quae ex genere suo
solummodo dirigunt sacerdotem in iis circa quae
nullum est grave praecipuum et ideo haec
sub mortali non obligant, sed solummodo sub veniali.
Ceremoniae alia sunt verbales, alia reales,
reales sunt diversis ritibus actionibus externis
exercendum, verbales vero sunt certa verba ore
proferenda, utraque s. s. directiva s. praecipua,

et ut dicitur proscriptiva obligant sub mortali;
directiva sub veniali, sed haec etiam in pro-
scriptis dari possunt, modo, ut sit
veniale, quia sicut et quodammodo a inadverten-
tia. Difficultas est, quoniam sint pro-
scriptiva, quae directiva.

250. Certum est quod omnes illas rubricas ce-
proscriptivas ubi apponitur hoc verbum: gra-
vissime, et sic legitur. 1. si sacerdos Hae-
reticus Latine gesserit in fermentato 2. si uirum
corrupto aut sine aqua reali. 3. si
sine gesserit, addat aut demat aliquid. 4.
si celebrat irreguliter ceptura s. irregula-
rite. 5. si uel sumat integra facoma. 6.
si celebrat in peccato mortali has copias gessit
sacris. 7. si uel has copias gesserit cele-
brat sine neupite aut sine propria ghrice.
Huic mihi ergo aliquid faciens quod omnes peccat
mortales: si forte passim gesserint Deo
mortales delinquere illud quod tempore et
extra neupite aut privilegium celebrat

194
loco ac tempore n' d'co, q' omittit dupl' oblatione
elevate, fractione & aut illig' in sanguine
mixtione p' Epila, Congliu, orationes integras
in Canone, n' am q' unu aut alteru h'm vbu
extra fra' offerentis omittit, ut n' nemo nisi
suspensio' sentit, in hoc em levitas ma'c
excusat. Sicut etm mortale peccat
q' celebrat n' ieiunij, q' tot ceremonias
omittit, s' immutat ut mortale iudicari
p'it novu ritu inducere qam q' propriu
& in missali, q' omittit ceremoniam
etm levem ex g'lem' h' legis, n' am qui
ceremonia' putat ee re' parvi mom'ti.
Et taliter etm peccat, q' missa' incusat
providens se una aut plures ex ceremonij
preceptis n' p'oe observare q' ma'c fra'm
int'itioe d'cas vestes et filia n' adhibet q'c
oia ex dictis s' manifesta: parit' mortale
vidz nulla dicere oratione ante Epila, aut
nulla' secreta post offertorium aut nulla

Postquamque, solum introitu omittere,
Item advertenti omittere id: suscipe
S. Trinitas ante: orate, fratres hoc em
oia nobilis pars actiois factum vi-
dery, sicut etiam omittere profane.
An vero etiam mortale sit omittere solum
lavabo, s. oratione. Pius q. hanc solum
ista reali ceremoniam exhibitam n. credo,
q. si vero ista etiam actioe advertenti o-
mitteret, n. arbitror q. a mortali ex-
cusandus eet, in ista actioe praecpta absq.
Lubio sit.

251. Directiva ceremonie et solum subvenial;
obligantes sit illa, qe solum instruant
de modo agendi, et huiusmodi iudicium su-
brica inclinacione, genuflexione, elevacione
oculorum, efformacionis crucis, variis pro-
fane, et oratione infra actioem. Unde
solum q. solum genuflexione aut oculum
elevacione, inclinacione crucis efformacionem
omittere aut n. aujere profane q. niente

195
festo, l. n. variare orationes infra altare
erit tñ veniale: Idem dñ, de omiproc
sequentiis, gradualis, tractus, memoratio
alicuius, et gloria, et Credo, qe venialia
tñ p, l. qia in ipsis e paritas mac, l. qie
tñ tñ mobilia et qada acidia ad ordi
naria actioe, unde n potit die diu, sicut
gloria et credo et sequentia.

Circa defectus in missa occurrentes multa 252.
dici possunt, p in pleriq, in missali explicata
dean, sicut in post rubricas n opy e ca hie
in p, genere tñ dicendum e defectus ventis
qoz, meliori p mdo, suppleri die, et piete
acciditlis defectus emendari st, p et qm
fieri p; Unu tñ hie notandum, sicut, qd
est in rubricas Missalis p post sumptioe
s. corpus advertens aqua pro vino posita
suisse iubez iteru et hostia et vinu ponere,
et utruq, qferare, tñ uff obtinuit, qe etu
ibidem a rubricis vidz approbari, ut tñ de
novo vinu cu aqz mixtioe ponaz et facta
mentali oblaoe iniungit tñ ad simili mdo

addendo in Chry Dng n' ex necessitate, s'
maiori favore p'nt sentia' Geati de
cent' lib' fca dicendo: Chry Dng fili' nro
et tunc g'serare facta sine ali' re-
pitione statim facta sumat hoc em-
p'ientig' e' ad vitanda scandala.
Cetera facile in missali int'agunt.
L. 3. desoluer' p'nt' in p'riorib' requisitum.

SECT. III.

Resolutiones quedam adhuc requisite.

253. Quores i.º in qo loco sit celebranda?
R. q' se cogendo sub gravi ee veritum
celebrare in altero loco qm facta seu
Eucha, ita d'z in Can: p'nt, et Can: Nullus
de Consec: d. i. Item ex Frid: sep: 22. in de-
cret: de observandis in celebr: missa. Neq'
solum sub p'cto mortali, s' etia sub poena sus-
pensionis s' degradatiois hoc p'cipij, q' pona
in e' h'm ferenda sentia'. Ubi in advente

f. loca sacra n. s. m. integ. Eulial q. se-
 orata et benedicta, s. etm oratoriu pu-
 blicu et ad dau cultu deputatu, ut h. y.
 Can: Missaru solennia de Con: d. i. Item
 oratoriu private et nota qd quis et reli-
 giosis etm post Con: Frid: licitu e' ex pri-
 vilegio priby Daicanis et Fratribz minoribz
 item Patribz s. quipo cui hoc religiosi
 Benedictioni p. tr. quicave privilegiu qu-
 riant licitu e' celebrare n' solum in
 oratoris privato s. etm in loco profano
 et honesto si in mdo cavendum e' ne
 missa in comen, seculariu ubi exorati
 dormiant, celebret. Dixi etm q. se
 cogendo excipiunt em casy sequentes: 1. si
 hec privilegia aut dispensas, 2. si Conqu-
 ites agendu e' f. loca infidelium. 3. si
 Eulia n' capiut populi gfluxu v. g. in
 dedicave publica supplicave p. 4. si
 in bello missa pro exercitu fit dicenda
 5. si Eulia diruta fuerit. 6. si die

libe. p.
 Geati de
 q. fulian
 in re-
 oc em
 ala.
 agunt
 q. p. m.
 requisita
 h. m.
 o. fe
 n. Naly
 2. in de.
 Neg
 vena p.
 q. p. m.
 n. adobe

navigandu, et nullu sit periculu san-
guinis, multi em docent qd ubi periculu
sanguinis vaabltu simz, in navi missa
celebrare n' licet, in his casibz licet
sub dio celebrare, nro agunt alia ad
celebrandu requisita, qd sine facultate
et gsu Epi ut quito hat auctore.

254. Quaes 2°. An go liceat celebrare in
ori Eulia? R. si n' e' indidita
aut polluta. gnis Dou. Nae difficultas e'
Itm qd'iderandu e' qm'o Eulia polluat.
Pollui' am quinq' modis 1.º f homicidie
vltarium in ipsa Eulia n' am. in tecto, turri
l. alijs edibz q'iquis p'etrato. 2.º per
violenta, et mortale illicita sanguinis
hui effusioe ex notabili p'cipite in
templo p'cipite facta proveniente. Et
nota qd' dixi p'cipite, et m'p' em alijs
stans in Eulia alteru foras occideret,
aut lethalite cu' effusioe sanguinis
violaret, in Eulia n' potuerz. Requir' em

imo fm aliquos à simplicii prius sacer-
dote reconciliari.

255. Quores 3° Quonā tempore fit celebrandus
M. ex quai p se loquendo n' ee licite
extra diem natiuitis Dni celebrare
misa nisi ab aurora usq. ad meridiem
temp. in aurora et meridiem n' e sp
mendu matutinae p mortis, unde au-
roram adee intagij qm^u diebus id
e' a'is aliq' ib' illuminari vidz, esto
fit hora aut p' ante solis ortum
unde dicit C. Godefridus gusty p
n' peccatore sacerdotem nec venialit
quidem, si de abq' circiter horis ante
solis ortu maxime tempore hyemis
aut paulo post meridiem celebrat,
Idem ait, licere ex caa saabli v. g.
ad fat faciendos procepto Eulie de au-
dienda missa stm circa 2° aut 3°
pomeridiana celebrare dum d. absit

198
scandalu. Item licere etiam ad pro-
videndum infirmu statim post media
nocte celebrare. Item ex singulari
privilegio Oses Benedictinos ex raabili-
tate statim post media nocte pro
missa ordiri, et duabus et tribus post
meridie finire. Et nota via f se
legendo ante aurora celebrare a Dribg
gunito di mortale.

Quores 4. Quoties in uno die licitum 256.
sit celebrare? R. qd f se ita una
Missa liceat de die celebrare, valde
em felix e' ad profect, q' una missa
cotidie dignè celebrat. Eximium in
varie cass 1. natalis Dni, ubi unig
sacerdoti ieiunio licet ter celebrare,
ut in pleuat, si ter n' celebrat. 2. gudo
moribundo e' probendu viaticu, nec hospia
gserata ade, ubi etiam n' ieiunè pt 2.
missa celebrare. 3. si quis sit plures
parochias, nec gudo alternare pt, tunc

prout in littera Sr. Epi. bis. terre cele-
 brare eodem die, s. purificatione sumere
 n. d. h. ne ieiunium violet nisi in ulti-
 ma missa. 4.º si superveniat inexpecta-
 ta supplicatio aut lex, prope, Ego p. utens
 sacru, ubi si purificatione n. sumpsit,
 prout iterato celebrare. 5.º si subito
 gligeret aliquam sepelire, et mos
 hret d. sepelire, cu missa, ubi si
 purificatione sacerdos n. sumpsit prout
 iterato missa inchoare. 6.º De bene-
 dictione nuptiaru magnatu. 7.º in regioibz
 ubi e penuria sacerdotibz. Sed advertet,
 qd in solo casu 2.º liceat etiam aliam
 ne 2.º celebrare, in aliis n.

257. Quaerit 5.º An et quando liceat missa ab-
 s. interrumpere, s. capta de novo incho-
 are, et an sacerdos tenet sacrificare?
 R. Notari a D. r. b. z. segentes casu 1.º si
 in ipso sacrificio ante q. seras defectu

